

Datum

2019-10-29

Vår beteckning

RV191274

Er beteckning

S2019/00161/FS

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se

YTTRANDE ÖVER REMISS AV SOU 2019:01 SANTIAGOKONVENTIONEN MOT ORGANHANDEL

Sammanfattning

Region Västmanland stöder att Santagokonventionen bör lagfastas i Sverige för att motverka organhandel.

Region Västmanland efterfrågar förtydliganden kring hur hälso- och sjukvården ska tolka de föreslagna ändringarna i lag om ändring i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

Yttrande från Region Västmanland

Sverige bör tillträda Santagokonventionen

Region Västmanland stödjer att Santagokonventionen bör lagfastas i Sverige för att motverka organhandel.

Grundprinciperna i Santagokonventionen är viktiga och bör lagfastas i Sverige av flera skäl:

- Organhandel är en internationellt spridd verksamhet med många negativa effekter vilka kan riskera att påverka den donationstransplantationsverksamhet som bedrivs inom den offentliga hälso- och sjukvården på ett negativt sätt. Allmänheten kan missuppfatta hur den "legala" verksamheten fungerar och detta skapar då misstro mot hälso- och sjukvården. Donation och transplantation är en mycket uttalad "förtroendeberoende" verksamhet.
- Organhandel medför att en donator som i utsatt situation "säljer" ett organ kan drabbas på flera sätt. Dels med en i sammanhanget obetydlig ekonomisk ersättning men också risk för komplikationer med bristande eftervård och uppföljning efter donationsgreppet. Därutöver finns det en risk för social stigmatisering då "organförsäljning" i vissa fall kan leda till att donatoren exkluderas ur sociala sammanhang, exempelvis på grund av kulturella faktorer.
- Organhandel garanterar inte heller att mottagaren inte utsätts för medicinska risker. Utredningen av donatorn medicinskt (tidigare sjukdomar t.ex. cancer, infektioner m.m.) garanteras inte vara fullständig och riskerar att resultera i att mottagaren kan drabbas av komplikationer i efterfölloppet till transplantationen.

Datum

Vår beteckning

2019-10-29

RV191274

Författningsförslag, 1.1. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.**Föreslagen lydelse 8 kap. 6 §**

Lagtexten är tydlig med att ”mellanländer” som ”i vinstsyfte tar, överlämnar, tar emot eller förmedlar biologiskt material från en levande eller avlidne mänskliga eller vävnad från ett aborterat foster döms till böter eller fängelse i högst 2 år.”

Region Västmanland vill här se ett förtydligande om detta även inbegriper att donatorn som ”överlämnar” biologiskt material ska straffbeläggas.

Föreslagen lydelse 8 kap. 6 a §

Region Västmanland anser att tolkningen av lagtexten kan behöva förtydligas utifrån punkterna nedan:

- Är lydelsen ”att ta befattning med” liktydigt med att också den som är mottagare av ett organ ska straffbeläggas?
- Om hälso- och sjukvården får indikationer på att en patient som är i behov av ett organ för transplantation undersöker möjligheten till att illegalt köpa ett organ, har då hälso- och sjukvården skyldighet att kontakta Polismyndigheten?
- Om hälso- och sjukvården uppsöks av en patient som illegalt blivit transplanterad med ett köpt organ och behöver eftervård/uppföljning, har hälso- och sjukvården då skyldighet att kontakta Polismyndigheten?
- Det finns behov inom hälso- och sjukvården av tydliga föreskrifter kring hur vården ska tolka lagen med tydiggörande, praktiska exempel utifrån hälso- och sjukvårdens perspektiv.

FÖR REGION VÄSTMANLAND

Denise Norström

Regionstyrelsens ordförande

Anders Åhlund

Regiondirektör